EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 28.11.2019
COM(2019) 608 final

ANNEX

LIITE

asiakirjaan

Suositus neuvoston päätökseksi

Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren (AKT) valtioiden ja alueiden kanssa tehtäviä talouskumppanuussopimuksia koskevien neuvotteluohjeiden päivittämisestä

LIITE

Neuvotteluohjeet Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren (AKT) valtioiden ja alueiden kanssa tehtäviä talouskumppanuussopimuksia varten

1. Johdanto

Cotonoun sopimusta ja sitä seuraavaa sopimusta koskevan yleisviittauksen lisäksi viitataan erityisesti muun muassa seuraaviin seikkoihin:

- Osapuolet sitoutuvat edistämään ja jouduttamaan AKT-valtioiden taloudellista, kulttuurista ja yhteiskunnallista kehitystä, jolla voidaan edistää rauhaa, vaurautta ja turvallisuutta sekä vakaata ja demokraattista poliittista ympäristöä.
- Osapuolet sitoutuvat kunnioittamaan ihmisoikeuksia, mukaan lukien työntekijöiden perusoikeudet, demokratian periaatteet ja oikeusvaltioperiaate, jotka ovat AKT–EU-kumppanuuden olennainen osa, sekä sitoutuvat hyvään hallintotapaan, joka on AKT–EU-kumppanuuden perusosa.
- Osapuolet sitoutuvat tiettyihin kansainvälisesti sovittuihin periaatteisiin ja sääntöihin, joilla edistetään molemminpuoliseen tukeen perustuvaa suhdetta kaupan ja kestävän kehityksen välillä, mukaan lukien tuki kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelmalle (Agenda 2030) ja sen kestävän kehityksen tavoitteille sekä YK:n ilmastonmuutoksen puitesopimukselle.
- Osapuolet sitoutuvat keskittämään kumppanuutensa köyhyyden vähentämisen ja lopulta poistamisen tavoitteeseen kestävän kehityksen tavoitteen ja AKT-valtioiden asteittaista integroitumista maailmantalouteen koskevan tavoitteen mukaisesti ja sen vuoksi kehittämään AKT-valtioiden ja EU:n taloudellista ja kaupallista yhteistyötä nojaten AKT-valtioissa jo käynnistettyihin alueellista yhdentymistä koskeviin aloitteisiin.
- AKT-valtioiden ja EU:n taloudellisen ja kaupallisen yhteistyön tavoitteena on edistää AKT-valtioiden sopusointuista ja asteittaista yhdentymistä maailmantalouteen ottaen asianmukaisesti huomioon niiden poliittiset valinnat ja ensisijaiset kehitystavoitteet, erityisesti niiden omat köyhyydenvähentämisstrategiat (esimerkiksi köyhyyden vähentämisen strategiaohjelmat), ja näin tukea kestävää kehitystä ja köyhyyden vähentämistä AKT-valtioissa.
- Osapuolet sitoutuvat tukemaan AKT-valtioiden ryhmän alueellista yhdentymisprosessia ja edistämään alueellista yhdentymistä keskeisenä keinona AKT-valtioiden yhdentymiselle maailmantalouteen.
- Osapuolet sitoutuvat lujittamaan taloudellista ja kaupallista yhteistyötä sekä kehittämään välilleen uuden kaupankäynnin dynamiikan helpottaakseen AKT-valtioiden siirtymistä vapaaseen maailmantalouteen.
- Osapuolet sitoutuvat ottamaan huomioon AKT-valtioiden ja -alueiden erilaiset tarpeet ja erilaisen kehitystason.
- Osapuolet sitoutuvat noudattamaan Maailman kauppajärjestön (WTO) puitteissa niille asetettuja velvollisuuksia ja edistämään WTO:n tavoitteita.
- Osapuolten yhteisenä tavoitteena on lisätä yhteistyötä kaikilla kaupan kannalta merkittävillä aloilla ja saavuttaa tavara- ja palvelukaupan vapauttaminen asteittain ja vastavuoroisesti WTO:n sääntöjen mukaisesti, ottaen huomioon AKT-valtioiden

kehitystaso ja niiden taloudelliset, yhteiskunnalliset ja ympäristöön liittyvät rajoitteet.

- Osapuolet sitoutuvat varmistamaan, että Cotonoun sopimuksen ja sitä seuraavan sopimuksen puitteissa toteutetut toimet ja talouskumppanuussopimusten puitteissa toteutetut toimet vahvistavat toisiaan.

2. Sopimuksen luonne ja soveltamisala

Talouskumppanuussopimuksilla pyritään edistämään AKT-valtioiden sopusointuista ja asteittaista yhdentymistä maailmantalouteen niin, että niiden poliittiset valinnat ja ensisijaiset kehitystavoitteet otetaan asianmukaisesti huomioon ja siten tuetaan kestävää kehitystä ja köyhyyden poistamista AKT-valtioissa.

Cotonoun sopimuksen 36 artiklan 1 kohdan määräysten ja uuden AKT–EU-kumppanuussopimuksen, kun sitä aletaan soveltaa, asianomaisen määräyksen nojalla neuvottelujen tavoitteena on vahvistaa AKT-valtioiden alaryhmien kanssa talouskumppanuussopimuksia Cotonoun sopimuksen 37 artiklan 3 kohdan määräysten ja uuden AKT–EU-kumppanuussopimuksen, kun sitä aletaan soveltaa, asianomaisen määräyksen mukaisesti, AKT-valtioiden alueellinen yhdentymisprosessi huomioon ottaen.

Talouskumppanuussopimuksilla on pyrittävä edistämään tiiviimpää taloudellista yhdentymistä osapuolten välillä poistamalla asteittain esteitä niiden välisestä kaupasta ja lisäämällä yhteistyötä kaikilla kauppaan liittyvillä aloilla, kaikilta osin WTO:n määräyksiä noudattaen.

Talouskumppanuussopimusten on oltava johdonmukaisia Cotonoun sopimuksen ja sitä seuraavan sopimuksen tavoitteiden ja periaatteiden kanssa, erityisesti sen 3 osan II osaston määräysten kanssa. Talouskumppanuussopimuksista käytävissä neuvotteluissa on sen vuoksi otettava huomioon osapuolten erilainen kehitystaso ja AKT-valtioiden erityiset taloudelliset, yhteiskunnalliset ja ympäristöön liittyvät rajoitteet sekä niiden edellytykset mukauttaa taloutensa vapauttamisprosessiin.

3. Tavarakauppa

3.1. Tarkoitus

Talouskumppanuussopimuksilla on pyrittävä perustamaan osapuolten välisiä vapaakauppa-alueita Cotonoun sopimuksen ja sitä seuraavan sopimuksen kehitystavoitteiden perusteella, WTO:n määräysten mukaisesti. Niin ollen seuraavat markkinoillepääsyn edellytykset ovat käytettävissä ainoastaan kyseisten talouskumppanuussopimusten puitteissa.

3.2. Tuontitullit

- Tuonti Euroopan unioniin

Talouskumppanuussopimukset perustuvat Cotonoun sopimuksessa ja sitä seuraavassa sopimuksessa määrättyihin markkinoillepääsyn edellytyksiin, ja niillä parannetaan näitä edellytyksiä vielä lisää. Erityisjärjestelyt tullien poistamisen jatkamista varten on vahvistettava neuvottelujen kuluessa ottaen huomioon AKT-valtioiden olemassa olevat ja mahdolliset vienti-intressit sekä kaupan vapauttamistoimenpiteiden vaikutukset erityisesti AKT-valtioiden alueellisen yhdentymisen osalta.

- Tuonti AKT-valtioihin

Kehityksen edistämistä alueellisen taloudellisen yhdentymisen ja soveltuvien toimintaperiaatteiden kautta koskevan ensisijaisen tavoitteen mukaisesti neuvottelujen tavoitteena on 1) tullien poistaminen EU:sta tulevassa tuonnissa pääosin kaikesta kaupasta siirtymäkauden kuluessa, ja 2) kaikkien maksujen, jotka vaikuttavat tullien kanssa samalla tavalla, kumoaminen talouskumppanuussopimusten tullessa voimaan.

Tullien poistamisen aikataulussa sekä lopullisessa tuotekattavuudessa, joihin kaupan vapauttaminen AKT-valtioissa kohdistuu, otetaan huomioon AKT-valtioiden taloudelliset, yhteiskunnalliset ja ympäristöön liittyvät rajoitteet sekä niiden edellytykset mukauttaa taloutensa vapauttamisprosessiin. Sen vuoksi siirtymäkautta, jonka on oltava Cotonoun sopimuksen, sitä seuraavan sopimuksen ja WTO:n sääntöjen tavoitteiden mukainen, sovelletaan joustavasti, jotta voidaan ottaa huomioon asianomaisten AKT-valtioiden erityiset rajoitteet. Samaa joustoa sovelletaan tuotekattavuuteen sekä AKT-valtioiden tekemien vapauttamista koskevien sitoumusten aikatauluun ja rytmiin.

Tässä yhteydessä osapuolet selvittävät tapauskohtaisesti vientitukimekanismien mahdollisia vaikutuksia kaupan vapauttamisprosessiin.

Edellä todetusta huolimatta AKT-valtiot myöntävät Euroopan unionille ajankohdasta riippumatta vähintään suosituimmuuskohtelun tasoisen kohtelun. Tämä ei koske myönnytyksiä, joita on tehty AKT-valtioiden välillä tai joita AKT-valtiot ovat tehneet muille kehitysmaille alueellisten sopimusten tai muiden sellaisten kauppaa koskevien määräysten puitteissa, jotka sopivat yhteen WTO:n vaatimusten kanssa.

Neuvottelujen aikana ja ottaen huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 349 artikla sekä Cotonoun sopimuksen ja sitä seuraavan sopimuksen puitteissa tehdyt sopimukset kiinnitetään huomiota Euroopan unionin syrjäisimpien alueiden erityisiin etuihin. Tältä osin talouskumppanuussopimuksissa voidaan etenkin määrätä kyseisten alueiden tuotteita suosivista erityistoimenpiteistä, joiden avulla tuotteet pyritään integroimaan lyhyellä aikavälillä alueen sisäiseen kauppaan, WTO:n määräysten mukaisesti.

AKT-valtioiden olisi ainakin pyrittävä ulottamaan Euroopan unionille myönnetty kohtelu automaattisesti koskemaan kaikkia muita asianomaisen talouskumppanuussopimuksen osapuolia, mieluiten ennen Euroopan unionin kanssa käytävän kaupan vapauttamista.

Jos kaupan vapauttamisesta seuraa vakavia vaikeuksia, AKT-valtiot voivat Euroopan unionia kuullen keskeyttää väliaikaisesti vapauttamisaikataulun soveltamisen ja tarvittaessa mukauttaa tahtia, jolla vapaakauppa-alueen muodostamiseen edetään, kaikilta osin WTO:n määräyksiä noudattaen.

Kaupan vapauttamista koskevat AKT-valtioiden suunnitelmat ja aikataulut ovat osa talouskumppanuussopimuksia. Sopimukseen sisällytetään asiaankuuluvat tuoteluettelot sekä tullien poistamista koskevat aikataulut. Luettelot ja aikataulut vahvistetaan neuvottelujen aikana.

- Perustullit

Perustulleja, joihin sovittuja alennuksia on määrä soveltaa, ovat suosituimmuustullit, joita AKT-valtiot ovat tosiasiallisesti soveltaneet talouskumppanuussopimusten allekirjoituspäivänä. Ne määritellään kuhunkin talouskumppanuussopimukseen liitetyssä luettelossa.

3.3. Yleiset määräykset

Vientitullit. Kaikki sopimuspuolten välisessä kaupassa sovellettavat vientitullit poistetaan noudattaen sovittua aikataulua, jonka kattama aika on enintään kymmenen vuotta.

Määrälliset rajoitukset ja vaikutukseltaan vastaavat toimenpiteet, joita sovelletaan vientiin tai tuontiin osapuolten välisessä kaupassa, poistetaan talouskumppanuussopimusten tullessa voimaan.

Kansallinen kohtelu ja verotoimenpiteet. Talouskumppanuussopimuksiin sisällytetään kansallista kohtelua koskeva vakiomääräys, jolla varmistetaan osapuolten tuotteille vähintään yhtä edullinen kohtelu kuin vastaaville kotimaisille tuotteille. Jo olemassa olevat syrjivät sisäiset verotoimenpiteet tai verotuskäytännöt poistetaan talouskumppanuussopimusten voimaantulosta lukien.

Verotusta koskeva poikkeuslauseke. Talouskumppanuussopimuksiin sisältyy verotusta koskeva poikkeuslauseke Cotonoun sopimuksen 52 artiklan ja sitä seuraavan sopimuksen, kun sitä aletaan soveltaa, asiaankuuluvan verotusta koskevaa poikkeuslauseketta koskevan määräyksen mukaisesti.

Erilaiset aikataulut. Silloin, kun se on asianomaisten AKT-alueiden yhdentymistavoitteiden mukaista, talouskumppanuussopimuksiin sisällytetään toisistaan poikkeavia kaupan vapauttamisen aikatauluja ottaen huomioon asianomaisten AKT-valtioiden kehitystaso sekä alueella mahdollisesti esiintyvät erot yhdentymisen asteessa, alueen sisäisen yhdentymisprosessin mukaisesti.

Elintarviketurvalauseke. Sopimukseen sisällytetään elintarviketurvan parantamiseen tähtääviä määräyksiä WTO:n sääntöjen mukaisesti.

Suojatoimet. Suojalausekemääräyksiä sovelletaan asiaankuuluvien WTO:n määräysten mukaisesti.

Polkumyynti. Jos osapuoli havaitsee toisen osapuolen harjoittavan kaupankäynnissä GATT-sopimuksessa tarkoitettua vahingollista polkumyyntiä tai tukien myöntämistä, se voi ryhtyä tarkoituksenmukaisiin toimiin kyseistä käytäntöä vastaan GATT:n/WTO:n sääntöjen ja käytäntöjen mukaisesti. Tässä yhteydessä Euroopan unioni kiinnittää erityistä huomiota asianomaisten AKT-valtioiden erityiseen taloudelliseen ja yhteiskunnalliseen tilanteeseen.

Vallitsevan tilan säilyttäminen. Osapuolet sopivat, ettei kumpikaan ota käyttöön uusia tulleja tai korota olemassa olevia tulleja tai ota käyttöön uusia määrällisiä rajoituksia tai vaikutukseltaan vastaavia toimenpiteitä alueellisen ryhmittymän ja EU:n välisten sopimusten voimaantulon jälkeen.

Avoimuus. Osapuolten on ilmoitettava toisilleen tullitariffinsa ja kaikki siihen myöhemmin tehdyt muutokset.

Poikkeuslauseke. Sopimukseen sisällytetään poikkeuksia koskeva vakiolauseke, jonka nojalla sallitaan toimenpiteisiin ryhtyminen esimerkiksi yleisen järjestyksen suojan, yleisen eläinten tai kasvien elämän tai terveyden, ehtyvien luonnonvarojen säilyttämisen tai muun vastaavan perusteella edellyttäen, että toimenpiteet ovat WTO:n määräysten mukaisia.

Tavaroiden luokittelu. Osapuolten välisessä kaupassa tavarat luokitellaan harmonoidun järjestelmän mukaisesti.

3.4. Alkuperäsäännöt, hallinnollinen yhteistyö ja taloudellinen vastuu

Alkuperäsääntöjä, hallinnollista yhteistyötä ja taloudellista vastuuta koskevat neuvottelut perustuvat etuuskohteluun oikeuttaviin alkuperää koskeviin Euroopan unionin vakiosääntöihin sekä kunkin talouskumppanuussopimuksen mukaan voimassa oleviin alkuperäsääntöihin. Tässä yhteydessä Euroopan unioni arvioi mahdolliset alkuperäsääntöjen

muuttamista koskevat pyynnöt, joita AKT-valtiot ovat esittäneet voimassa olevien sääntöjen yksinkertaistamiseksi ja AKT-valtioiden nykyisen markkinoillepääsyn parantamiseksi.

Sopimuksessa annetaan osapuolille valtuudet toteuttaa asianmukaisia toimenpiteitä hallinnollisen yhteistyön puuttumisen tai huonon hallinnoinnin takia. Etuuskohteluun oikeutetun tuonnin huonoon hallinnointiin liittyvän tullitulojen menetyksen osalta voitaisiin määritellä asianmukaisia toimenpiteitä laaja-alaisella neuvoston päätöksellä.

3.5. Tulli, kaupan helpottaminen ja petostentorjunta

Neuvotteluilla tähdätään kaikkien tuontia ja vientiä koskevien vaatimusten ja menettelyjen yksinkertaistamiseen erityisesti tullimenettelyjen, tuontilisensoinnin, tullausarvojen määrittämisen, passitussääntöjen ja kuljetusta edeltävän tutkinnan osalta korkeimpien kansainvälisten standardien ja kaupan helpottamista koskevan WTO:n sopimuksen määräysten mukaisesti. Sopimukseen sisältyy pöytäkirja keskinäisestä hallinnollisesta avunannosta tulliasioissa. Siihen sisältyy myös petosten torjuntaa koskeva lauseke tullietuuksien väärinkäytön estämiseksi.

4. Palvelukauppa ja investoinnit

4.1. Soveltamisala

Sopimuksessa määrätään palvelukaupan ja investointien asteittaisesta ja vastavuoroisesta vapauttamisesta tavoitteena varmistaa yhtäläiset markkinoillepääsyn mahdollisuudet asiaa koskevien WTO:n sääntöjen, erityisesti GATS-sopimuksen V artiklan, mukaisesti asianomaisten AKT-valtioiden kehitystaso huomioon ottaen. Sopimuksissa määrätään, että audiovisuaalisia palveluja käsitellään erikseen osapuolten välisissä kulttuurialan yhteistyötä ja kumppanuutta koskevissa sopimuksissa. Kyseisillä sopimuksilla taataan Euroopan unionille ja sen jäsenvaltioille sekä AKT-valtioille mahdollisuus säilyttää kykynsä ja kehittää edelleen kykyään määritellä oma kulttuuri- ja audiovisuaalipolitiikkansa ja toteuttaa sitä kulttuurisen monimuotoisuutensa säilyttämiseksi samalla tunnustaen, säilyttäen ja edistäen AKT-valtioiden kulttuuriarvoja ja -identiteettejä kulttuurien välisen vuoropuhelun lisäämiseksi parantamalla mahdollisuuksia päästä kyseisten maiden kulttuurihyödykkeiden ja -palvelujen markkinoille Cotonoun sopimuksen 27 artiklan määräysten ja sitä seuraavan sopimuksen, kun sitä aletaan soveltaa, asianomaisen määräyksen mukaisesti.

Osapuolet sopivat, ettei kumpikaan ota käyttöön uusia tai syrjivämpiä toimenpiteitä sen jälkeen, kun alueellisen ryhmittymän ja Euroopan unionin väliset sopimukset ovat tulleet voimaan.

Vapauttamisprosessi toteutetaan toispuolisesti. AKT-valtioille varataan tietty joustovara ottaen huomioon niiden yleinen ja sektori- ja alasektorikohtainen kehitystaso palvelukaupan yleissopimuksen ja siinä erityisesti kehitysmaiden osallistumista kaupan vapauttamista koskeviin sopimuksiin koskevien määräysten mukaisesti.

Euroopan unionin osalta siirtymäkauden pituus on enintään kymmenen vuotta.

AKT-valtioiden osalta sovelletaan joustavalla tavalla Cotonoun sopimuksen, sitä seuraavan sopimuksen ja WTO:n sääntöjen tavoitteiden mukaista siirtymäkautta asianomaisten AKT-valtioiden erityisrajoitteiden huomioon ottamiseksi.

Ne AKT-valtiot, jotka ovat jonkin talouskumppanuussopimuksen jäseniä, sitoutuvat soveltamaan keskenään järjestelyjä, jotka ovat vähintään samantasoisia kuin niiden Euroopan unioniin soveltamat järjestelyt.

Talouskumppanuussopimuksissa vahvistetaan Cotonoun sopimuksen 42 artiklan määräysten ja sitä seuraavan sopimuksen, kun sitä aletaan soveltaa, asianomaisen määräyksen mukaisesti tehdyt sitoumukset.

4.2. Käytännön järjestelyt

Neuvotteluja voidaan siirtää AKT-valtioiden erityisten taloudellisten, yhteiskunnallisten ja ympäristöä koskevien rajoitteiden sitä vaatiessa. Tällöin osapuolet arvioivat tilanteen kehittymistä säännöllisesti talouskumppanuussopimuksia koskevien neuvottelujen kuluessa. Osapuolet varmistavat, että neuvottelujen valmisteluvaihe hyödynnetään aktiivisesti neuvottelujen valmistelemiseksi, erityisesti tarjoamalla tarkoituksenmukaista tukea palvelujen kehittämiseksi Cotonoun sopimuksen, erityisesti sen 41 artiklan 5 kohdan määräysten, ja sitä seuraavan sopimuksen, kun sitä aletaan soveltaa, asianomaisen määräyksen mukaisesti.

5. Juoksevat maksut ja pääomanliikkeet

Talouskumppanuussopimuksissa vahvistetaan uudelleen Cotonoun sopimuksen liitteessä II olevan 12 artiklan ja sitä seuraavan sopimuksen, kun sitä aletaan soveltaa, asianomaisen määräyksen puitteissa tehdyt sitoumukset.

Rahoitusmarkkinoiden vahvistamiseksi ja kehittämiseksi osapuolet pyrkivät neuvottelemaan pääomamarkkinoiden avaamisesta pidemmälle suorien sijoitusten lisäksi voimassa olevia valuuttasopimuksia noudattaen ja ottaen huomioon tarpeen kehittää asianmukainen sääntelykehys.

Sopimuksiin sisällytetään lauseke, jossa määrätään tämän luvun mahdollisesta tarkistamisesta sen varmistamiseksi, että talouskumppanuussopimusten ja muiden asiaa koskevien sopimusten puitteissa sovitut velvoitteet, GATS-sopimuksen mukaiset sitoumukset mukaan lukien, ovat keskenään johdonmukaisia.

6. Kauppaan liittyvät alat

6.1. Yleistä

Talouskumppanuussopimuksissa vahvistetaan uudelleen Cotonoun sopimuksen[1] ja sitä seuraavan sopimuksen puitteissa tehdyt sitoumukset erityisesti kilpailupolitiikan, teollis -ja tekijänoikeuksien suojan (mukaan lukien maantieteelliset merkinnät), standardoinnin ja varmentamisen, terveys- ja kasvinsuojelutoimien, kaupan ja ympäristön, kaupan ja työelämän normien, kuluttajapolitiikan ja kuluttajien terveyden suojelun osalta. Näitä määräyksiä tarkastellaan uudelleen tulevien monenvälisten kauppaneuvottelujen tulosten valossa.

6.2. Erityisalat

Lisäksi seuraavaa sovelletaan asianomaisiin aloihin:

Investoinnit. Kestävää kehitystä koskevan tavoitteen mukaisen köyhyyden vähentämiseen ja lopulta poistamiseen tähtäävän tavoitteen mukaisesti (ja Cotonoun sopimuksen 1, 29 ja 75–78 artikla ja liite II ja sitä seuraavan sopimuksen, kun sitä aletaan soveltaa, asianomainen määräys huomioon ottaen) osapuolet sopivat vahvistavansa sääntelykehyksen, jolla helpotetaan, tehostetaan ja edistetään osapuolten yhteisen edun mukaisia kestäviä investointeja. Tämä kehys perustuu syrjimättömyyden, avoimuuden ja vakauden periaatteille.

Investointisuojaa koskevista määräyksistä voidaan neuvotella, jos molemmat osapuolet määrittelevät ne neuvoteltavaksi asiaksi ja niihin sovelletaan myös muita maa- tai aluekohtaisia neuvotteluohjeita. Määräyksillä tuetaan parhaita asiaankuuluvilla

[1] Cotonoun sopimuksen 45–51 ja 78 artikla ja sitä seuraavan sopimuksen, kun sitä aletaan soveltaa, asianomainen määräys.

kansainvälisillä foorumeilla tai kahdenvälisesti saavutettuja tuloksia. Määräyksillä olisi varmistettava investoijien ja investointien vahva suoja samalla, kun säilytetään täysin osapuolten oikeus toteuttaa alueellaan sääntelyä oikeutettujen poliittisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

Julkiset hankinnat. Talouskumppanuussopimuksilla pyritään takaamaan julkisia hankintoja koskevien sääntöjen ja menettelyjen täysi avoimuus kaikilla hallinnon tasoilla julkisia hankintoja koskevaa sopimusta (WTO) noudattaen. Lisäksi osapuolet pyrkivät asteittain vapauttamaan julkisten hankintojen markkinansa syrjimättömyyden periaatetta noudattaen ja kehitystasonsa huomioon ottaen.

Standardit, tekniset määräykset ja vaatimustenmukaisuuden arviointi. Talouskumppanuussopimuksiin olisi sisällyttävä kaupan teknisiä esteitä kattavasti käsittelevä luku, joka perustuu WTO:n sopimukseen kaupan teknisistä esteistä ja on sitä laajempi.

Terveys- ja kasvinsuojeluvaatimukset. Talouskumppanuussopimuksiin olisi sisällyttävä terveys- ja kasvinsuojeluvaatimuksia kattavasti käsittelevä luku, joka perustuu WTO:n sopimukseen terveys- ja kasvinsuojelutoimista.

Tietosuoja. Talouskumppanuussopimuksissa asetetaan tavoite poistaa henkilötietojen suojan puutteesta johtuvat henkilötietojen vapaan liikkuvuuden esteet osapuolten väliltä muun muassa tiedon- ja asiantuntijavaihdon avulla.

Teollis- ja tekijänoikeudet. Talouskumppanuussopimuksilla olisi luotava riittävä, tasapainoinen ja tehokas suojan taso ja annettava yksityisoikeudellista täytäntöönpanoa ja tullivalvontaa koskevat määräykset teollis- ja tekijänoikeuksien alalla, mukaan lukien maantieteelliset merkinnät.

Kauppa ja kilpailu. Talouskumppanuussopimuksilla olisi pyrittävä minimoimaan kilpailun vääristymät kilpailupolitiikkaa, tukia ja valtion omistamia yrityksiä koskevilla määräyksillä. Määräykset eivät haittaa julkisten palvelujen tarjontaa.

Kauppa ja kestävä kehitys. Talouskumppanuussopimusten olisi noudatettava asiaankuuluvia kansainvälisesti sovittuja periaatteita ja sääntöjä, jotka koskevat työtä (mukaan lukien syrjimättömyys sukupuolen osalta), kauppaan ja kestävään kehitykseen liittyviä ympäristönäkökohtia, mukaan lukien kestävä kalastus, ja ilmastonmuutosta, erityisesti Pariisin sopimusta. Talouskumppanuussopimuksissa olisi oltava määräykset kyseisten sääntöjen tosiasiallista täytäntöönpanoa ja seurantaa varten sekä mekanismi osapuolten välillä ilmenevien mahdollisten riitojen ratkaisemiseksi.

Maataloutta koskeva vuoropuhelu. Ottaen huomioon maatalousalan merkitys AKT-valtioiden sosioekonomiselle kehitykselle ja elintarviketurvalle talouskumppanuussopimuksissa voidaan määrätä maataloutta koskevasta vuoropuhelusta (maatalousalan kumppanuus), jossa käsiteltäviä aiheita voivat olla esimerkiksi hyödykkeet ja alueelliset arvoketjut, uusien tekniikoiden käyttö ja kestävät elintarvikejärjestelmät.

6.3. Täytäntöönpano

Talouskumppanuussopimusneuvosto (katso jäljempänä oleva 8 kohta), jota avustaa kokeneista teknisistä asiantuntijoista koostuva yhteinen täytäntöönpanokomitea, valvoo näiden määräysten täytäntöönpanoa. Yhteinen täytäntöönpanokomitea kokoontuu säännöllisesti vähintään kerran vuodessa. Se laatii vuosiraportit, joissa arvioidaan tapahtunutta edistymistä ja esitetään suosituksia toimenpiteiksi uusien tulosten saavuttamista varten, mukaan lukien kehitysyhteistyötä koskevat määräykset Cotonoun sopimuksen määräysten ja sitä seuraavan sopimuksen, kun sitä aletaan soveltaa, asianomaisen määräyksen mukaisesti.

7. Täydentävyys

Talouskumppanuussopimukset ja AKT-kumppaneiden kehitysstrategiat (erityisesti köyhyyden vähentämisstrategiat) tukevat toisiaan. Talouskumppanuussopimusten tavoitteiden saavuttamisen helpottamiseksi AKT-osapuolet sitoutuvat liittämään talouskumppanuussopimukset kokonaisuudessaan osaksi kehitysstrategioitaan ja samoin EU sitoutuu liittämään ne osaksi omia kehitysyhteistyön strategioitaan. Tämä tarkoittaa tuen lisäämistä yksityisen sektorin kehittämiseen, erityisesti pienille ja keskisuurille yrityksille, sukupuoliulottuvuus mukaan lukien. Ne sitoutuvat kohdentamaan myös riittävästi resursseja tähän tarkoitukseen maa- ja alueohjelmien puitteissa Cotonoun sopimuksen asiaankuuluvien määräysten ja sitä seuraavan sopimuksen, kun sitä aletaan soveltaa, asianomaisen määräyksen mukaisesti.

8. Institutionaalinen rakenne

Kutakin talouskumppanuussopimusta varten perustetaan yhteinen talouskumppanuussopimusneuvosto, joka suorittaa seuraavat tehtävät:

– talouskumppanuussopimuksen moitteettoman toiminnan takaaminen,

– osapuolten välisen taloudellisen ja kaupallisen yhteistyön kehityksen tarkkaileminen,

– sopivien keinojen etsiminen talouskumppanuussopimuksen soveltamisalaan kuuluvilla aloilla mahdollisesti esiintyvien vaikeuksien ehkäisemiseksi erityisesti talouskumppanuussopimuksen kehitystavoitteiden saavuttamisen osalta,

– mielipiteiden vaihtaminen ja suositusten antaminen taloudelliseen ja kaupalliseen yhteistyöhön liittyvissä yhteisesti tärkeissä asioissa, mukaan lukien myöhemmät toimet talouskumppanuussopimusten täytäntöönpanemiseksi asianmukaisesti ja erityisesti tarve kehitysyhteistyöhön Cotonoun sopimuksen asiaankuuluvien määräysten ja sitä seuraavan sopimuksen, kun sitä aletaan soveltaa, asianomaisen määräyksen mukaisesti.

Talouskumppanuussopimusneuvoston kokousten sisältö, tiheys, asialista ja pitopaikka sovitaan osapuolten välisillä neuvotteluilla.

Talouskumppanuussopimusneuvostolla on valtuudet päättää kaikista talouskumppanuussopimuksen soveltamisalaan kuuluvista asioista. Se raportoi Cotonoun sopimuksen 15 artiklan määräysten ja sitä seuraavan sopimuksen, kun sitä aletaan soveltaa, asianomaisen määräyksen mukaisesti perustetulle ministerineuvostolle koko AKT-valtioiden ryhmän ja Euroopan unionin yhteistä etua koskevista asioista.

Talouskumppanuussopimuksessa olisi määrättävä kansalaisyhteiskunnan säännöllisistä kuulemisista ja sen kanssa käytävästä vuoropuhelusta.

9. Loppumääräykset

Talouskumppanuussopimuksiin sisällytetään

– riitojen ratkaisua koskeva luku ja sopimuksen täyttämättä jättämistä koskeva lauseke, mukaan lukien määräykset, jotka vastaavat Cotonoun sopimuksen 96 ja 97 artiklaa ja sitä seuraavan sopimuksen, kun sitä aletaan soveltaa, asianomaista määräystä. Kauppaa tai kaupan alaan liittyviä asioita koskevat riitojenratkaisumääräykset eivät vaikuta WTO:n sääntöjen, erityisesti riitojen ratkaisusta annettuja sääntöjä ja menettelyjä koskevan sopimuksen, mukaisiin osapuolten oikeuksiin ja velvollisuuksiin;

– tulevaa kehitystä koskeva lauseke, jossa määrätään, että talouskumppanuussopimuksia voidaan laajentaa, erityisesti niihin liittymisen kautta, tai niitä voidaan yhdistää keskenään alueellisen yhdentymisen edetessä;

– sopimusten voimaantuloa, (rajoittamatonta) kestoa, purkamista ja irtisanomiseen vaadittavaa ilmoitusta koskeva lauseke sekä alueellista soveltamista koskeva lauseke.

Talouskumppanuussopimuksissa osapuolilla tarkoitetaan AKT-osapuolen osalta alueellista ryhmittymää tai sen jäsenvaltioita tai alueellista ryhmittymää ja sen jäsenvaltioita niiden toimivaltojen mukaisesti. Talouskumppanuussopimuksia sovelletaan myös kaikkien sellaisten valtiollisten, alueellisten tai paikallisten viranomaisten toteuttamiin toimenpiteisiin, jotka toimivat osapuolten alueella.

10. Neuvottelujen rakenne ja järjestäminen

Cotonoun sopimuksen asiaankuuluvien määräysten ja sitä seuraavan sopimuksen, kun sitä aletaan soveltaa, asianomaisen määräyksen mukaisesti neuvotteluajanjaksoa hyödynnetään myös valmiuksien kehittämiseen AKT-valtioiden julkisella ja yksityisellä sektorilla tarkoituksena parantaa niiden kykyä määritellä ja panna täytäntöön tarkoituksenmukaiset alueelliset ja monenväliset kauppastrategiat ja -politiikat. Tähän kuuluu toimenpiteitä kilpailukyvyn kasvattamiseksi, alueellisten organisaatioiden vahvistamiseksi ja alueellista kaupallista yhdentymistä koskevien aloitteiden tukemiseksi, tarvittaessa auttaen talousarvion sopeuttamisessa ja julkisen talouden uudistamisessa, sekä infrastruktuurin parantamiseksi ja investointien lisäämiseksi. Toimenpiteitä valvovat alueelliset neuvotteluja valmistelevat työryhmät. Tällaisen työryhmän perustavat asianomainen talouskumppanuussopimusneuvotteluissa mukana oleva alueellinen ryhmittymä ja Euroopan unioni yhdessä neuvottelujen alussa. Alueelliset neuvotteluja valmistelevat työryhmät tekevät muun muassa ehdotuksia, joita tarkastellaan Euroopan unionin ja AKT-valtioiden välisessä kansallista ja alueellista ohjelmointia koskevassa vuoropuhelussa.

Perustetaan tarkoituksenmukaisia järjestelmiä, jotta EU:n ja AKT-valtioiden valtiosta riippumattomat toimijat saavat tietoa ja tulevat kuulluiksi neuvottelujen sisällöstä ja jotta varmistetaan AKT-valtioiden ja EU:n välillä käynnissä olevien vuoropuhelujen koordinointi.